

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
Postboks 1059
1008 København K

Socialudvalget
SOU alm. del - Bilag 128
Offentlig

Fredericia , d.25.11.04
Jnr. 911481-0024

Ansøgning om midler til psykolog på kvindekrisecentrene i Vejle Amt.

Baggrund :

Kvinder og børnene, der indskrives på kvindekrisecentrene, er ofte i akut krise. På grund af den følelsesmæssige ubalance er deres problemløsningsevne nedsat. Hvis det skal lykkes kvinderne at bryde de hidtidige mønstre, skal der nye redskaber og indsigt til.

Kolding, Fredericia, Vejle og Horsens Krisecenter fik i juni 2003 bevilget midler til en psykolog fra puljen til indsats mod vold mod kvinder. Midlerne rækker til og med 31.maj 2005.

Foreløbige erfaringer :

Projektet har nu eksisteret i et år. Vores vurdering er, at det har haft så gavnlig effekt, at vi ønsker ordningen fortsat. Indtil videre kan vi se, at kvinderne profiterer af psykologens støtte gennem:

- øget selvforståelse og øget forståelse af personlighedsstrukturer hos både kvinden selv og voldsmanden.
- kognitive redskaber til at tackle deres situation
- kvinderne bliver forberedt psykologisk til at møde manden i forbindelse med skilsmisse og evt. andre nødvendige, direkte konfrontationer.

Formål med at fortsætte :

- **Overordnet set at få et bredere erfaringsgrundlag for den videre indsats.**
- At fastholde og videreudvikle tilbuddet til de voldsramte kvinder og deres børn, og dermed bygge videre på de indhøstede erfaringer.
- At udvikle den daglige indsats for børnene ved at videreudvikle det tværfaglige samarbejde med børnepædagogen i forhold til mor barn relationen.
- Yderligere at få tid, erfaringer med og mulighed for at gøre selvhjælpsgrupper til et permanent tilbud i en kontinuerlig proces med en løbende rekruttering.
- Yderligere at kunne profitere af det tværfaglige samarbejde.
- I forhold til lovgivning vedr. bortvisning af den voldelige part fra hjemmet - Østrigsmodellen - kunne psykologen, udover andet fagligt personale fra Krisecenteret, tænkes ind som et af tilbuddene til kvinder og børn.

Der indskrives fortsat ca. 280 kvinder om året på krisecentrene i Vejle Amt og et lignende antal børn. Erfaringerne viser at flertallet af kvinderne har brug for og interesse i at modtage støttesamtaler i for at bearbejde volden og dens konsekvenser for dem selv og deres børn.

Den egentlige evaluering af projektet foreligger først i løbet af foråret, men for at bygge videre på de indhøstede erfaringer, ønsker vi at søge yderligere midler til en 3-årig fortsættelse af projektet.

Beløb, der søges om :

juni 2005 - 31.maj 2006:	kr. 400.000
1. juni 2006 - 31.maj 2007	kr. 400.000
1. juni 2007 - 31.maj 2008	kr. 400.000
I alt	<u>kr. 1. 200.000</u>

Budget pr år.

Løn 12 md	320,000 kr.	
Supervision kurser	20.000 kr.	
Henlagte feriepenge	40.000 kr.	
Løn i alt		380.000 kr.
Edb-udgifter	5000 kr.	
Materialeudgifter, kontorudg, kørsel. mv.	12.500 kr.	
Revision	3.500 kr.	
I alt		20.000kr.
Total		400.000 kr.

Kontaktperson :

Thyra Ernstsens
Fredericia Krisecenter
Odinsvej 34
7000 Fredericia

Vedlagt konkrete historier fra det hidtidige forløb.

Case fra psykologarbejdet på de 4 kvinde-krisecentre i Vejle Amt.

"Bibi's" forløb.

Bibi er 34 år og gift med den jævnaldrende Mads på 15. år. De flytter til Danmark i 2001 med børnene Rune, 13 år og Rikke, 10 år. Mads og børnene har dansk pas, det har Bibi ikke. Hun opholder sig i Danmark på turistvisum. Begge har lange uddannelser, men Bibi har ikke arbejdstilladelse.

Bibi opsøger første gang et krisecenter året efter ankomsten til landet. Her fortæller hun om Mads's aggressive og voldelige fremfærd og hans trusler om at sende hende tilbage til hjemlandet, uden børnene, hvis ikke hun følger ham. Mads's trusler bevirker, at Bibi ikke tør blive på krisecenteret og ser ingen anden udvej end at tage tilbage til ham.

En vinteraften flygter Bibi og børnene hjemmefra. Mads har i raseri sparket Rune, taget kvælertag på Bibi og slynget Rikke ud af lejligheden. Børnene er i nattøj, Rune får kun den ene støvle på og Bibi har bare arme. Hun har ingen penge, kender ingen og tør ikke henvende sig til nogen af frygt for at skulle forlade landet uden børnene. De skjuler sig i trappeopgangen, indtil Mads næste morgen forlader lejligheden, samler herefter få personlige ejendele sammen og tager igen på krisecenter.

På krisecenteret får Bibi tilbudt psykologsamtaler, som hun modvilligt tager imod. Her beretter hun om Mads's aggressive og voldelige fremfærd, som er tiltaget gennem ægteskabet. Senest er volden også gået ud over børnene, især Rune. Bibi er nu gået, fordi hun ikke længere kan udholde Mads's ydmygelser, kritik og nedgørelse af Rune.

I samtalen er Bibi voldsomt berørt, krisepreget og meget depressiv. Hun sidder hændervridende og sammensunken på stolen og fortæller om det ydmygende og voldsomme samliv. Der er kaos i hendes kognitive og følelsesmæssige formåen og hun kan kun koncentrere sig i ½ time.

Ved samtalen ugen efter, er Bibi stadig krisepreget. Hun kan ikke sove, er angst og urolig for Mads's reaktion og hans mange trusler. Vi taler om Mads's formodede personlighed. Han synes at være selvtilstrækkelig og manipulerende, lyver og foragter sine kolleger på arbejdet. Han er socialt charmerende udenfor hjemmet og en ren tyran hjemme og han beskylder konstant Bibi for utroskab. Bibi orienteres om kendetegnene på den antisociale og psykopatiske personlighed og bliver pludselig nærværende og udbryder: "Jamen, det er jo Mads, du beskriver." Vi taler om denne personlighedsreaktioner og adfærd og sammenligner den med Mads. Da Bibi går, siger hun lettet: "Så er det ikke nødvendigvis min skyld alt sammen".

Bibi udfylder MCMI-III (Millon Clinical Multiaxial Inventory) til vurdering af egen personlighed og styreredskab i samtaleforløbene. Hun ønsker at børnene taler med psykologen.

Rune og Rikke er sammen ved første samtale. Rune er vred på sin far og taler yderst nedsættende om ham. Rikke giver ikke udtryk for sin holdning. Det er tydeligt, at Rune er hendes beskytter og hun taler ham efter munden. Begge er bekymret for moderen og forsøger at være så medgørlige som muligt. Vi taler om, hvorfor de er på krisecenter og hvad det betyder for dem i forhold til kammeraterne og skolen.

Ved den 3. samtale synes Bibi apatisk. Vi taler om hendes personlighed og dens reaktionsmønstre. Hun vurderes at være voldsomt følelsesmæssigt hæmmet, med stor afhængighed af en stærk personlighed, grænsende til klæbende underdanighed, ekstremt lavt selvværd med stor selvforringelse. Desuden udviser hun generel tvivlrådighed, angst, PTSD (post traumatisk stress disorder), depression og overdrevne forestillinger om mulige trusler. Bibi genkender nogle af reaktionsmønstrene og synes overrasket over, hvordan hendes adfærd kan opleves af andre. Især overrasker den afhængige

personlighedsstruktur hende, alligevel genkender hun dens reaktionsmønster, især i forholdet til forældrene og i samlivet med Mads.

Hun bliver voldsom berørt, appellerende og devaluerende. Hvad sker der? Bibi ærgrer sig over, at hun ikke har forladt Mads tidligere og fortryder at hun forlod hjemlandet.

Rune kommer alene til næste samtale. Han gentager sin vrede mod faderen og siger at han vil slå ham ihjel. Rune tegner, hvordan han skyder faderen med en pistol mange gange. Han skriver "Død" og "Jeg hader dig" på tegningen og græder i raseri. Vi taler om hverdagen hjemme og hans oplevelser af volden. Rune har været vidne til mange forfærdelige episoder og har tydeligvis frygtet for moderens liv. Konfronteret med dette nikker han stille. Har han en god kammerat? Han nævner et par navne, men ingen af dem kender til volden i Runes hjem.

Efterfølgende kommer Rikke til samtale. Vi taler om, hvordan hun har oplevet hverdagen i hjemmet, Hun er glad og åbenhjertig og synes lettet over, at de ikke længere bor hjemme.

I 4. samtale får Bibi en generel information om PTSD. Hun synes ikke at erkende, at hendes psykisk dårlige tilstand kunne skyldes en reaktion på det, som hun har oplevet, men signalerer lettelse. Vores kontakt er nu så god, at Bibi tør fortælle om de værste voldsoplevelser med Mads, den seksuelle vold, som hun skammer sig over. Hun oplever sig som en svag og dårlig person, tager alle Mads' beskyldninger på sig og mener sig fortjent til straf (vold). Vi taler om skyldfølelse, hendes svaghed med hensyn til at sætte grænser og skuffelsen over det forliste familieliv. Bibi fortæller, at hun aldrig har følt sig elsket af nogen, det er hendes basale oplevelse af selvet. Vi vender oplevelsen om, hvad godt har hun indtil nu fået ud af samlivet? Børnene, krisecenteret, hjælpen og kommunikationen med de andre beboere.

Efter samtalen er Bibi meget træt, men det har været godt at snakke. "Det er ligesom om, skuldrene falder på plads" siger hun inden hun går.

I samtalerne med Rune arbejdes der med vreden. Han får sat ord på sine oplevelser og begynder at længes efter en almindelig hverdag med mor og Rikke. Vi taler om de gode stunder med far og Rune siger, at han gerne vil tale med ham, men ikke bo sammen med ham igen. Han glæder sig over, at mor synes at have det bedre.

Rikke synes at profitere at opholdet på krisecenteret, er glad og livlig og fortæller beredvilligt. Hun ser gerne, at familien er sammen igen, men erkender, at det ikke er godt for mor.

I de efterfølgende samtaler arbejder Bibi meget med sin afhængige personlighedsstruktur. Fortæller at erkendelsen har åbnet hendes øjne for, at det er sådan hun er og det vil hun ikke være mere. Hun vil være afhængig af sig selv! Hun er blevet mere åben om Mads' vold og ydmygelser overfor hende og børnene. Hun når til erkendelse af, at hun har været nærmest klæbende til Mads, ikke turde sige fra og ikke haft selvværd nok til at forlade ham. Skyldfølelsen overfor børnene dukker konstant op og Bibi arbejder hårdt med at tage ansvaret på sig. Hun arbejder sig gennem beskyldningerne, øger selvværdet og tillader sig at blive vred på Mads og vred på sig selv, over at have tilladt volden. Hun bliver langsomt psykisk stærkere og synes, på en passende måde at mestre sine reaktioner. Da Mads pludselig opsøger Rikke på skolen, undlader Bibi at overreagere eller gå i panik. Efter knap 3 måneder på krisecenter og 8 samtaler med psykologen genvurderes Bibi's personlighedsstruktur med MCMI-III. Den viser nu en upåfaldende personlighedsstruktur med lave score på afhængighed, selvforringelse, PTSD og depression.

Der refterer forståelig nok et let forhøjet angstniveau og tvivlrådighed i lyset af uvisheden omkring en kommende forældremyndighedssag og med hensyn til mulighed for permanent ophold i landet.

Under familiens ophold på krisecentret har det tværfaglige samarbejde mellem det pædagogiske personale, psykologen, advokaten og skolen været optimalt. Der er på intet tidspunkt forpasset tid til formidling af viden, som kunne anvendes som hjælp i Bibi's, Runes og Rikkens proces.

Case fra psykologarbejdet på de 4 kvinde-krisecentre i Vejle Amt.

"Anni's" forløb.

Anni er 30 år, folkeskolelærer, barnløs og samboende med den jævnaldrende Søren på 10. år. Søren bliver ekstremt aggressiv og voldelig, når han er fuld. Anni henvender sig på krisecenteret dagen efter at Søren er blevet varetægtsfængslet for gadevold. Hun ønsker hjælp til at komme ud af forholdet nu, hvor Søren ikke kan dominere og manipulere hende til at blive.

Anni flytter ind på krisecenteret og får tilbudt psykologsamtale. Hun fortæller om Søren's alkoholproblemer og voldsomme adfærd, samt efterfølgende samvittighedsnag, der kommer til udtryk i en sand gaveregn. Hun får dyrt tøj, middage på eksklusive restauranter og eksotiske rejser. Hun har fået 2 sjældne fugle, som hun holder meget af. Anni har været gravid, men efter en voldelig episode med Søren, besluttede hun sig for abort. Hun vil ikke udsætte et barn for Søren som far.

Anni er ikke udpræget bange for Søren, men frygter for, hvad han kan finde på, når hun forlader ham. Konfronteret med samlivets få kvaliteter erkender hun, at det bliver svært at forlade ham, for hun holder stadig af ham.

Hun udfylder MCMI-III (Millon Clinical Multiaxial Inventory) til vurdering af personlighedsmønsteret og som styreredskab i samtaleforløbene.

Hun møder nedtrykt til 2. samtale. Hvad er der sket? Hun betvivler at kunne gennemføre sit forehavende, synes det er synd for Søren, hvis familie har vendt ham ryggen og hun er ked af at slippe det fælles hjem.

Hun orienteres om personlighedsscoren, hvis reaktionsmønster netop er det, hun udviser. De dominerende træk er dependent (afhængighed af en stærkere person) og histrionisk (teatralsk følelsessvingende). Personer med dette mønster har tendens til at optræde hjælpeløse, uansvarlige og inkompetente i ubehagelige situationer, er godtroende, overaktive og impulsive, samt angst for at blive ladet alene.

Anni genkender profilen og vi taler om retten vil at være den, man er, om retten til at sige fra og vi diskuterer afhængigheden, det ubrydelige bånd, som hun forestiller sig, der er mellem dem. Anni forsvarer sin binding til Søren og synes urimelig føjelig, naiv og udglattende.

Ved den 3. samtale er Anni flyttet hjem. Opholdet på krisecenteret kunne ikke forenes med jobbet og fuglene skulle passes. Hun har tænkt meget over bindingen til Søren. Hun erkender, at det er hende, der skal skabe forandringen. Men hun er i en følelseskonflikt, er mere bange for ham end først antaget og synes samtidig at have ondt af ham. Han forlanger, hun besøger ham i arresten og hun tør ikke sige fra. Desuden har han kun hende!

Hun føler sig ensom, har ingen venner og vil ikke involvere kollegerne i sit privatliv. Gennem samlivet med Søren er hun tiltagende blevet mere isoleret. Vi taler om hendes forhold til den skrøbelige mor og dominerende far og om, at søsterens kæreste også er voldelig.

Anni erkender, at hun endnu ikke er på vej ud af forholdet, fordi hun ikke tør. Hun er selvbedragende, udglattende og mener, at tingene løser sig efterhånden. Hun synes ikke at påtage sig ansvaret for sit eget liv.

Anni må arbejde med at mestre uhensigtsmæssige reaktioner og forholde sig til, at hun er alene og skal gøre tingene selv. Hun må definere hvilke behov, der er vigtigst og forholde sig til dem på en passende måde. Sammen fabrikkerer vi en proces-model, med mål og delmål til at kreere løsningsmodeller for hendes videre proces.

I 4. samtale har Anni tænkt meget over sit forhold til Søren og synes nu mere afklaret med hensyn til at afslutte det. Hun har arbejdet med process-modellen og også løst flere delmål. Hun synes oprigtig vred og forbitret, mens hun beretter om hans dominerende adfærd overfor hende. Hvad

mister hun ved at gå fra ham? Det materielle og økonomiske fundament, trygheden har hun aldrig haft. Til gengæld får hun mulighed for at blive sig selv, etablere et nyt forhold og få et barn. Anni synes at stå i svær livssituation, hvor hun på den ene side vil have et "ordentligt" liv med mand og barn, og på den anden side har svært ved at slippe Søren.

I den følgende samtale arbejder Anni med at frigøre sig fra Søren, der står til løsladelse. Hun har fundet en lejlighed i nærheden af jobbet og solgt fuglene. Han er blevet delagtiggjort i hendes hensigt og har forsøgt at stoppe hende ved at begrænse hendes gøren og laden. Anni synes ikke helt fri fra samlivets bindinger, men synes langt mindre påvirket af dem end tidligere. Ind i mellem mærker hun stadig afhængigheden og konfliktskyheden og det kniber hende stadig at sætte egne grænser, men hun synes at profitere af oplevelsen af at kunne gøre ting på egen hånd. Vi aftaler en genscoring af personligheden og en afsluttende samtale.

En glad Anni møder til den afsluttende samtale. Det er gået over al forventning. Hun er flyttet i egen lejlighed og Søren har ytret, at han respekterer hendes valg, men ringer til hende flere gange om dagen. Hun har besøgt ham i huset for at diskutere bodeling, men han blev anklagende og grov og hun forlod huset.

Genscoringen viser tilbagegang for dependent og histrionisk og fremgang for den tvangsprægede struktur, som er et stærkt træk i situationen. Den bevirker, at det følelsessvingede holdes i ave og at der reageres rationelt i ubehagelige situationer. Anni er glad for meddelelsen og synes selv, at hun har forandret sig i retning af mere myndighed, mod og styrke. Synes hun har fået det, som hun ønskede, men med en sidste rest af bindingen til Søren i behold. Sørens samvittighedsnag kommer til udtryk ved, at han lover at gå i terapi, hvis hun flytter hjem til ham igen.

Hun holdt dog fast på sin beslutning, dels fordi det oplevede følelseskaos fra tidligere skræmmer og dels fordi han opleves utroværdig.

Ved samtalens slutning betvivler Anni egen modighed og styrke og beder om endnu en samtale. Hun orienteres om, at hendes mål synes nået og at hun vurderes til selv at kunne arbejde videre med sin proces. Hun er velkommen til at ringe til krisecenteret om fornødent.

Anni ringer en måned senere og fortæller, at hun ikke længere kan modstå Sørens charme og overtalelser angående at flytte sammen igen. Har hun gjort sig helt klart, hvad det indebærer? Ja, hun føler sig langt bedre rustet til at kunne sige fra, hvis han ikke overholder de aftalte præmisser sammenflytningen skal have. Det er hendes valg og hun ønsker hende held og lykke med forsøget. Vi aftaler, at hun ringer eller ankommer til krisecenteret, ifald Søren igen bliver voldelig.

Allerede 4 dage senere ringer Anni. Hun lyder myndig og klar i telefonen, da hun siger: "Fire dage med den stodder og vi var lige tilbage igen. Han kan ikke ændre sig, men det kunne jeg!"